

Έκθεση μοναδικών και σπάνιων ευρημάτων στο Κυπριακό Μουσείο

Ειδική έκθεση αρχαιοτήτων έχει ετοιμαστεί από το Τμήμα Αρχαιοτήτων, που θα εκτεθεί στην Αίθουσα Περιοδικών Εκθέσεων του Κυπριακού Μουσείου, στη Λευκωσία. Η έκθεση αυτή θα είναι ανοιχτή για το κοινό, από τις 8 ως τις 24 Νοεμβρίου 2002, στις ώρες λειτουργίας του Κυπριακού Μουσείου. Αντικείμενο της έκθεσης αποτελεί ένας σημαντικός σταθμός στην Κυπριακή Προϊστορία, που συντελέστηκε πριν 45 περίπου αιώνες (περ. 2500 π.Χ.). Πρόκειται για την περίοδο μετάβασης από τη Χαλκολιθική περίοδο στην Πρώιμη Χαλκοκρατία. Στην αρχαιολογική βιβλιογραφία, η περίοδος αυτή επικράτησε με τον όρο «Πολιτισμός» ή «Φάση της Φιλιάς».


Τι είναι ο «Πολιτισμός της Φιλιάς»;

Κατά τη δεκαετία 1930-40, η κυπριακή αρχαιολογία είχε κατακτήσει τις βασικότερες γνώσεις για τη Νεολιθική περίοδο, τη Χαλκολιθική περίοδο και την Πρώιμη Χαλκοκρατία. Εντούτοις, ταφικά σύνολα που ανέσκαψε το Τμήμα Αρχαιοτήτων το 1942 στο χωριό Φιλιά στη βορειοδυτική Κύπρο, απέδωσαν ευρήματα μιας μέχρι τότε άγνωστης πολιτιστικής φάσης. Τα ευρήματα αυτά αποδείχτηκε ότι αντιπροσώπευαν την περίοδο μετάβασης από την Χαλκολιθική στην Πρώιμη Χαλκοκρατία. Η φάση αυτή έγινε γνωστή με τον όρο «Πολιτισμός της Φιλιάς». Ο όρος αυτός διατηρήθηκε, ακόμα και όταν στις δεκατίες που ακολούθησαν, νέες ανασκαφές απέδειξαν, πως η πολιτιστική αυτή φάση είχε αναπτυχθεί σε ολόκληρη την Κύπρο.

Μια νέα εποχή

Γύρω στα 2500 π.Χ., σημαντικές αλλαγές σημειώνονται στον υλικό πολιτισμό της Κύπρου. Οι αλλαγές αυτές αφορούν όλες τις πτυχές της καθημερινής ζωής. Αλλάζει ο τρόπος με τον οποίο οι άνθρωποι εργάζονται, τρώνε, ντύνονται, αλλάζει ο τρόπος που κτίζουν τα σπίτια τους και τους οικισμούς τους, αλλάζει ο τρόπος που σκέφτονται για τη ζωή και τον θάνατο.

Όλες αυτές οι αλλαγές εγκαινιάζουν μια νέα σπουδαία εποχή για την Κύπρο. Η περίοδος αυτή, που συμβατικά ονομάστηκε Εποχή του Χαλκού, διάρκεσε περισσότερο από χίλια χρόνια (2500-1050 π.Χ.). Κατά τη διάρκειά της, η Κύπρος



βγήκε από τη νεολιθική νησιωτική της απομόνωση και εκμεταλλευόμενη τα πλούσια κοιτάσματα χαλκού και τον υπόλοιπο φυσικό της πλούτο, έγινε ένα σημαντικό κομμάτι του μεσογειακού κόσμου.

Παλιά και νέα ευρήματα που εκτίθενται για πρώτη φορά

Στην έκθεση που ετοίμασε το Τμήμα Αρχαιοτήτων, εκτίθενται για πρώτη φορά ευρήματα από παλιές ανασκαφές, που μέχρι σήμερα φυλάσσονταν στις αποθήκες του Κυπριακού Μουσείου και δεν έχουν ξαναεκτεθεί για το κοινό. Εκτίθενται, επίσης για πρώτη φορά, σημαντικότερα ευρήματα από πρόσφατες ανασκαφές. Ένα από αυτά είναι σίγουρα λίθινη μήτρα για χύτευση χάλκινων εργαλείων, που βρέθηκε μόλις πέρσι στην ανασκαφή στη θέση *Αλώνια* του χωριού Μαρκί. Η μήτρα αυτή είναι η αρχαιότερη μήτρα για χάλκινα εργαλεία, που βρέθηκε ποτέ στην Κύπρο και αποδεικνύει πως η τεχνογνωσία του χαλκού ήταν γνωστή στην Κύπρο από τα μέσα της τρίτης προχριστιανικής χιλιετίας. Στη «φάση της Φιλιάς» ανήκει και το αρχαιότερο χρυσό κόσμημα που έχει βρεθεί στην Κύπρο. Εκτίθενται επίσης πρόσφατα ευρήματα από την νεκρόπολη της Αγίας Παρασκευής στη Λευκωσία.

Η έκθεση οργανώνεται από το Τμήμα Αρχαιοτήτων, στα πλαίσια Δεκαπενθήμερου Εκδηλώσεων για την ιστορία, τις αρχαιότητες και τον πολιτισμό του κατεχόμενου χωριού της Φιλιάς.